

Programowanie współbieżne i rozproszone

WYKŁAD 6

dr inż. Krzysztof Pancierz

Komunikowanie się procesów

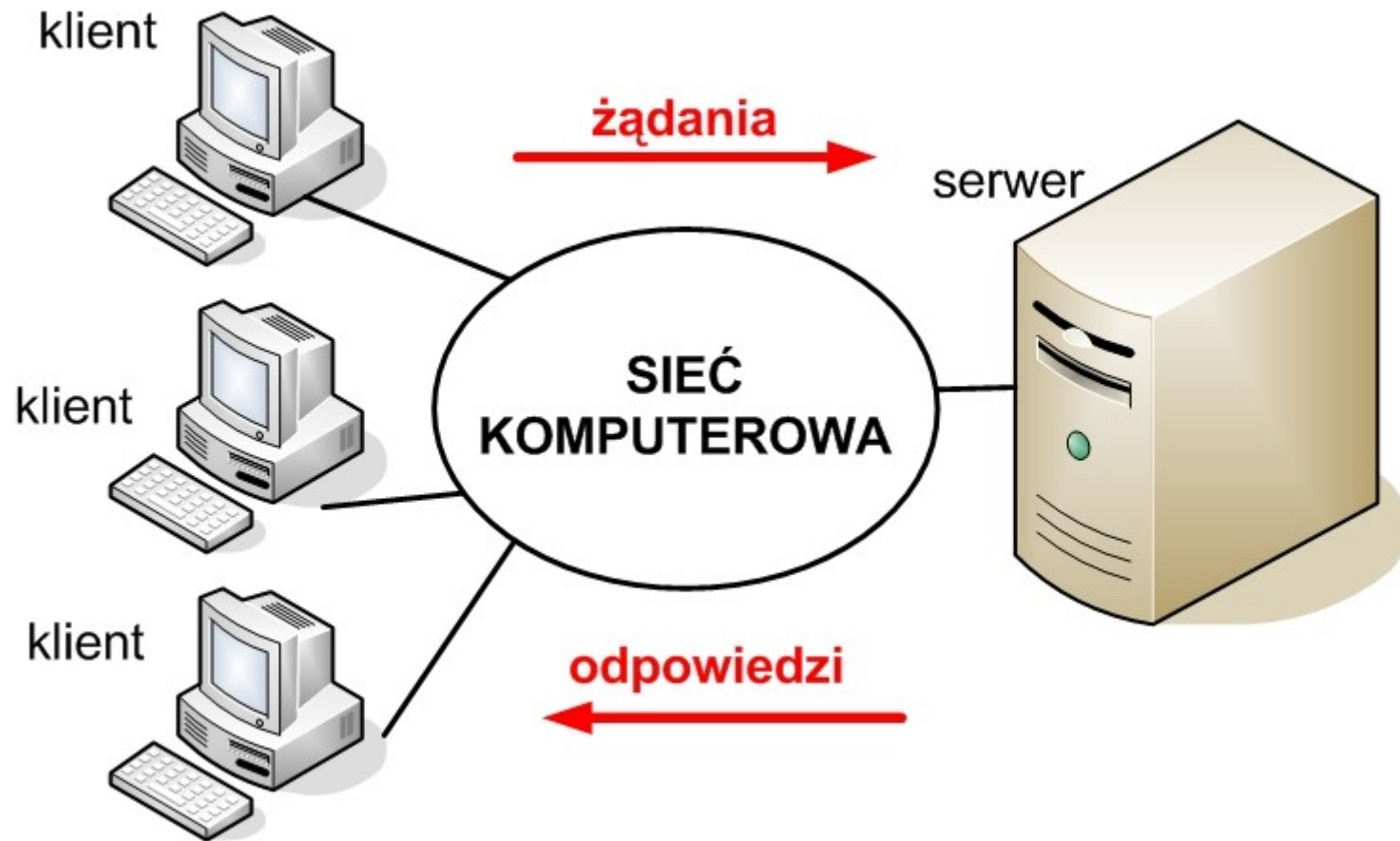
Z użyciem pamięci współdzielonej.

- ▶ wykorzystywane przede wszystkim w programowaniu wielowątkowym.

Za pomocą przesyłania wiadomości przez kanały komunikacyjne.

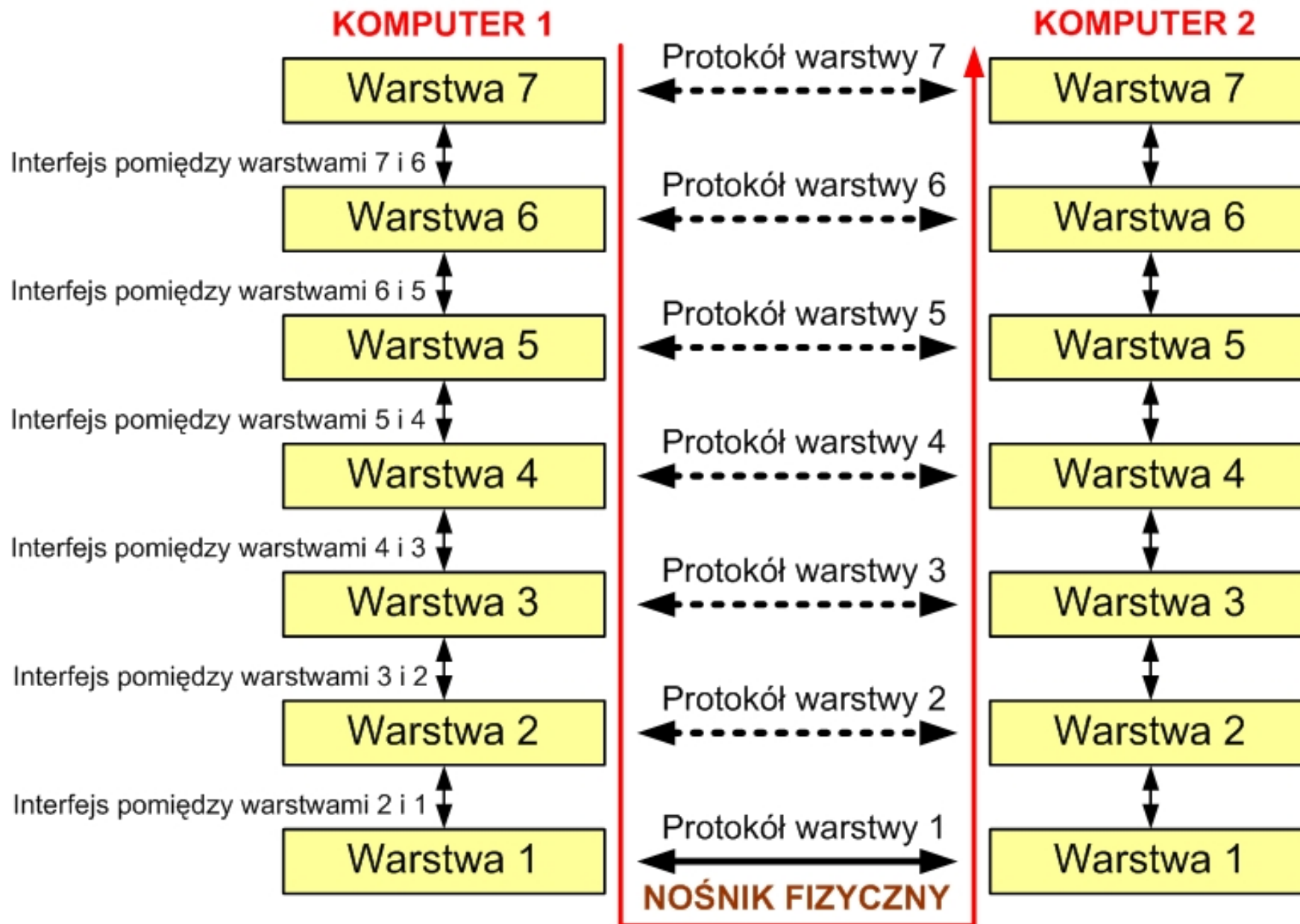
- ▶ wykorzystywane przede wszystkim w programowaniu rozproszonym.

Model klient - serwer

- Klient jest systemem, który zleca określone zadanie systemowi zwanemu serwerem.
- Serwer na żądanie klienta wykonuje określone usługi.

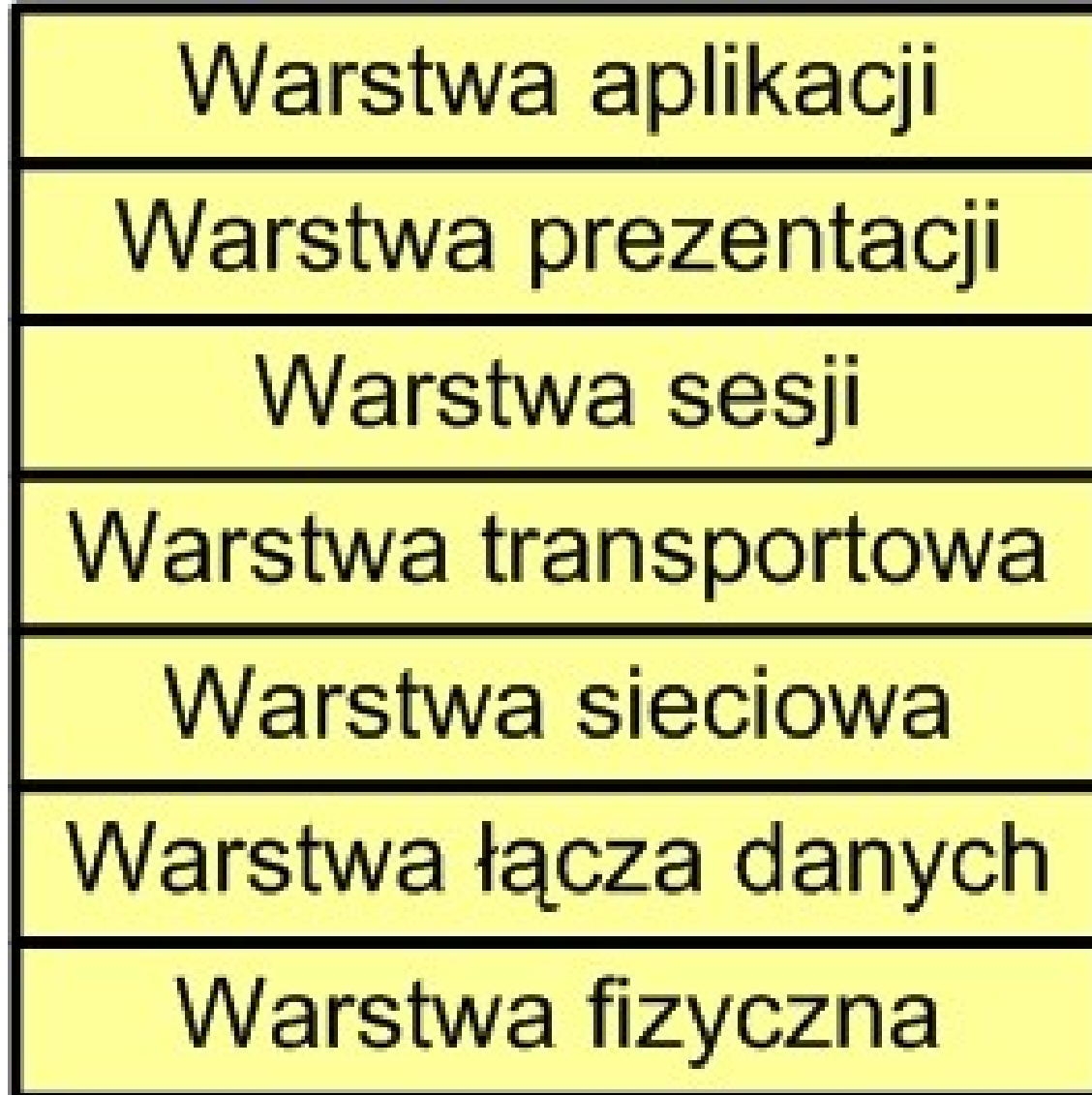
Ogólna architektura sieci

Krzysztof Pancierz

Programowanie współbieżne i rozproszone

Model odniesienia ISO/OSI

Warstwa transportowa i warstwa sieciowa

- Protokół warstwy transportowej zapewnia logiczną komunikację między procesami uruchomionymi na różnych hostach.
- Protokół warstwy sieciowej zapewnia logiczną komunikację między hostami.

Gniazda

- **Gniazdo** (*socket*) identyfikuje punkt końcowy sieci.
- Paradygmat gniazd został zastosowany na początku lat 80-tych w systemie operacyjnym 4.2BSD Berkeley UNIX, stąd często mechanizm nazywany jest gniazdami Berkeley.
- Gniazda umożliwiają jednemu hostowi jednoczesną obsługę (w roli serwera) wielu klientów.

Gniazda

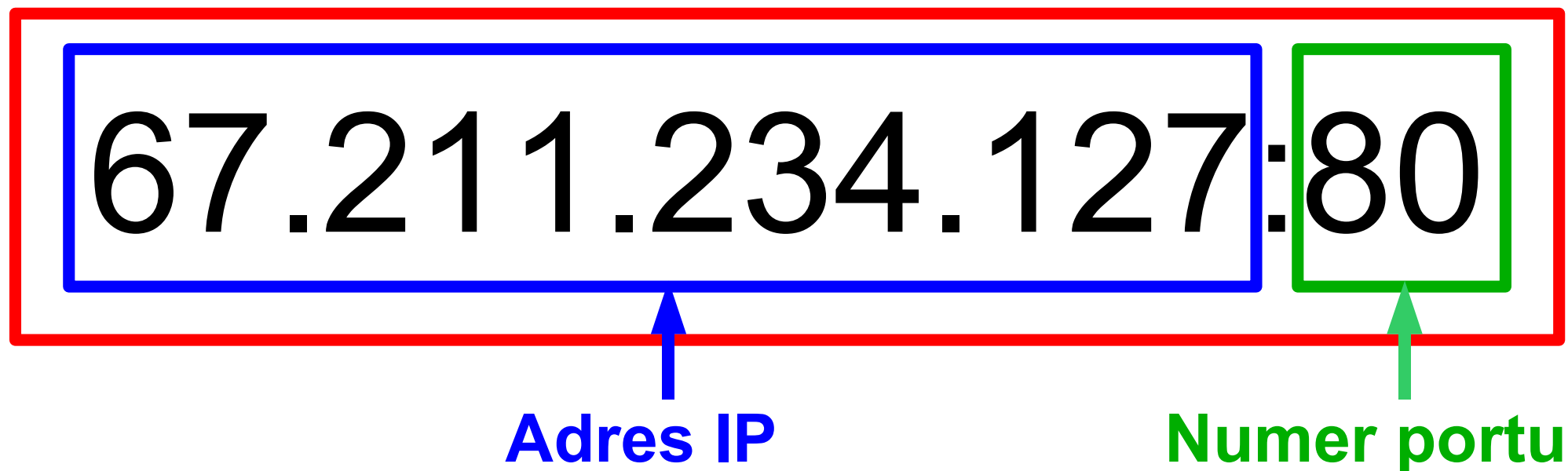
- Komunikacja przy użyciu gniazd wymaga pośrednictwa protokołów:
 - IP
 - ▶ warstwa sieciowa
 - TCP lub UDP
 - ▶ warstwa transportowa

Gniazda

- Gniazdo jest połączeniem numeru IP komputera i numeru portu, na którym odbywa się komunikacja.

Przykład:

Gniazdo

Porty

- **Dobrze znane porty** (*well-known ports*) – porty o numerach od 0 do 1024 zarezerwowane na potrzeby standardowych usług warstwy aplikacji, np.:
 - FTP: port 21,
 - HTTP: port 80.
- Lista dobrze znanych portów zdefiniowana jest przez organizację IANA (*Internet Assigned Numbers Authority*):

<http://www.iana.org/assignments/port-numbers>

Protokół UDP

- **Protokół UDP** (*User Datagram Protocol*) realizuje usługę bezpołączeniowego dostarczania datagramów, tzn.:
 - nie ustanawia w żaden sposób połączenia,
 - nie sprawdza gotowości odległego komputera do odebrania przesyłanych danych ani poprawności ich dostarczenia.

Protokół UDP

- Połączenie UDP jest połączeniem punkt-punkt.
- Jednostką przesyłania danych dla protokołu UDP jest pakiet.
- Zaleta:
 - mała ilość przesyłanych informacji kontrolnych.

Protokół TCP

- **Protokół TCP** (*Transmission Control Protocol*) jest protokołem niezawodnym i połączeniowym.
- Połączenie TCP jest zawsze połączeniem punkt-punkt.
- Protokół TCP sprawdza czy dane zostały dostarczone poprawnie i w określonej kolejności.
- Dane dostarczane przez protokół TCP mogą być traktowane jak strumień.

Protokół TCP (cd.)

- Jednostką przesyłania danych dla protokołu TCP jest segment.
- Proces nawiązujący połączenie nazywany jest procesem klienta. Drugi proces nazywany jest procesem serwera.

Aplikacje sieciowe

- Przy tworzeniu aplikacji sieciowej należy zdecydować z jakiego protokołu (UDP czy TCP) warstwy transportowej aplikacja będzie korzystać.
- Wybór protokołu warstwy transportowej dokonywany jest przy definiowaniu gniazd.

Programowanie aplikacji sieciowych

Otwarcie gniazda (kanału komunikacji)

```
graph TD; A[Otwarcie gniazda (kanału komunikacji)] --> B[Zapis lub odczyt (przesłanie danych za pomocą gniazda)]; B --> C[Zamknięcie gniazda (kanału komunikacji)];
```

Zapis lub odczyt (przesłanie danych za pomocą gniazda)

Zamknięcie gniazda (kanału komunikacji)

Programowanie aplikacji sieciowych (cd.)

- Serwer tworzy gniazdo związane z określonym portem i na tym kanale komunikacyjnym oczekuje na prośbę połączenia od klienta.
- Inicjatywa połączenia wychodzi od klienta. Klient musi znać host serwera oraz numer portu otwartego do przyjmowania połączeń. Informacja ta podawana jest gdy klient tworzy swoje gniazdo związane z tak określonym adresem.

Programowanie aplikacji sieciowych (cd.)

- Serwer akceptuje połączenie od klienta i tworzy inne gniazdo do komunikacji z danym klientem tak, aby pozostać dostępnym dla innych klientów na kanale, gdzie oczekuje na połączenia.
- Z punktu widzenia klienta jest to zazwyczaj to samo gniazdo, na którym zainicjowane zostało połączenie.

Programowanie aplikacji sieciowych (cd.)

Rodzaje gniazd:

- Gniazdo serwera (reprezentowane w języku Java przez klasę **ServerSocket**).
- Gniazdo klienta (reprezentowane w języku Java przez klasę **Socket**) – używane przez klientów oraz przez serwery do komunikacji z klientami po zaakceptowaniu połączeń od nich.

Pakiet `java.net`

- Pakiet `java.net` zawiera zestaw narzędzi dla programowania sieciowego.

Wybrane klasy pakietu java.net

- **Inet4Address** - reprezentuje adres IP w wersji 4.
- **Inet6Address** - reprezentuje adres IP w wersji 6.
- **Socket** - reprezentuje gniazdo klienta.
- **ServerSocket** - reprezentuje gniazdo serwera.
- **DatagramSocket** - reprezentuje gniazdo implementujące mechanizm wysyłania i odbierania datagramów w protokole UDP.

Nawiązywanie połączenia z serwerem

```
Socket gniazdo=new Socket(serwer, port);
```

- **serwer** - adres (domenowy lub IP) serwera
- **port** - numer portu

Wczytywanie danych tekstowych z gniazda

```
InputStream strWeGniazda=gniazdo.getInputStream();
```

```
BufferedReader gniazdoOdczyt=new BufferedReader(new  
    InputStreamReader(strWeGniazda));
```

```
String linia=gniazdoOdczyt.readLine();
```

Zapisywanie danych tekstowych do gniazda

```
OutputStream strWyGniazda=gniazdo.getOutputStream();
```

```
DataOutputStream strWy=new  
    DataOutputStream(strWyGniazda);
```

```
strWy.writeBytes(linia);
```

```
strWy.flush();
```


Wczytywanie danych binarnych z gniazda

```
InputStream strWeGniazda=gniazdo.getInputStream();
```

```
DataInputStream gniazdoOdczyt=new  
    DataInputStream(strWeGniazda);
```

```
int a=gniazdoOdczyt.readInt();
```

```
//float a=gniazdoOdczyt.readFloat();
```

```
//itp.
```

Zapisywanie danych binarnych do gniazda

```
OutputStream strWyGniazda=gniazdo.getOutputStream();
```

```
DataOutputStream strWy=new  
    DataOutputStream(strWyGniazda);
```

```
strWy.writeInt(liczba);
```

```
//strWy.writeFloat(liczba);
```

```
//itp.
```

Wczytywanie danych serializowanych z gniazda

```
InputStream strWeGniazda=gniazdo.getInputStream();
```

```
ObjectInputStream gniazdoOdczyt=new  
ObjectInputStream(strWeGniazda);
```

```
Object obiekt=gniazdoOdczyt.readObject();
```

Zapisywanie danych serializowanych do gniazda

```
OutputStream strWyGniazda=gniazdo.getOutputStream();
```

```
ObjectOutputStream strWy=new  
    ObjectOutputStream(strWyGniazda);
```

```
strWy.writeObject(obiekt);
```

Uruchamianie serwera i przyjmowanie żądań

```
ServerSocket gniazdoSerwera=new ServerSocket(port);
```

```
Socket gniazdo=gniazdoSerwera.accept();
```

Zamykanie gniazda

```
gniazdo.close();
```